

Історія держави і права України. Підручник

Анотація

У підручнику викладено матеріал з фундаментального курсу історії держави і права України, який вивчається у вищих навчальних закладах країни. При цьому висвітлюється суспільний, державний лад і право за багатовікову історію українського державотворення.

Для викладачів, студентів, аспірантів юридичних вищих навчальних закладів, а також усіх, кому цікава історія держави і права України.

Зміст

Передмова	3
Вступ	5

Розділ 1

Рабовласницькі державні утворення і право на території сучасної України (середина I тис. до н. е. — V ст. н. е.)

§ 1. Держава скіфів	14
§ 2. Античні міста-держави і Боспорське царство	21
Контрольні питання	24

Розділ 2

Становлення і розвиток держави і права Київської Русі (VI — початок XII ст.)

§ 1. Виникнення державності східних слов'ян. Утворення держави Київська Русь	26
§ 2. Правове становище населення Київської Русі у другій половині IX — у першій третині XII ст.	30
§ 3. Державний лад Київської Русі	35
§ 4. Право Київської Русі	38
Контрольні питання	46

Розділ 3

Держава і право в період феодальної роздробленості (30-ті рр. XII–XIV ст.)

§ 1. Загальна характеристика періоду	48
§ 2. Суспільний лад	51
§ 3. Державний лад	56
§ 4. Основні риси права	65
Контрольні питання	70

Розділ 4

Українські землі під владою Польщі та Литви (кінець XIV — перша половина XVII ст.)

§ 1. Колонізація українських земель	71
§ 2. Суспільний лад	74
§ 3. Державний лад	92
§ 4. Право	111
Контрольні питання	122

Розділ 5
Створення Української національної держави
у другій половині XVII ст.

§ 1. Національна революція середини XVII ст.	124
§ 2. Формування Української національної держави у 1648–1654 рр.	127
§ 3. Джерела та основні риси права (1648–1654 рр.)	138
§ 4. Перехід України під протекторат російського царя.	142
§ 5. Українська держава у 1654–1657 рр.	149
§ 6. Автономія України в умовах громадянської війни та іноземної інтервенції	157
§ 7. Основні риси права у другій половині XVII ст.	168
Контрольні питання	176

Розділ 6
Суспільно-політичний лад і право України у XVIII ст.

§ 1. Суспільний лад	178
§ 2. Державний лад	187
§ 3. Право	204
§ 4. Суспільно-політичний лад і право на західноукраїнських землях (друга половина XVII — друга половина XVIII ст.)	219
Контрольні питання	230

Розділ 7
Суспільно-політичний лад і право в Україні
в першій половині XIX ст.

§ 1. Суспільний лад	232
§ 2. Державний лад	240
§ 3. Право	249
§ 4. Суспільно-політичний лад і право на західноукраїнських землях	256
Контрольні питання	264

Розділ 8
Суспільно-політичний лад і право в Україні
в другій половині XIX ст.

§ 1. Суспільний лад	265
§ 2. Державний лад	272
§ 3. Право	290
§ 4. Суспільний-політичний лад і право на західноукраїнських землях (друга половина XIX ст.)	320
Контрольні питання	328

Розділ 9

Суспільно-політичний лад і право в Україні на початку XX ст. (до Лютневої (1917 р.) революції)

§ 1. Суспільний лад.....	331
§ 2. Державний лад.....	345
§ 3. Право.....	363
§ 4. Зміни в суспільному та державному ладі Галичини, Буковини і Закарпаття.....	379
Контрольні питання.....	382

Розділ 10

Суспільно-політичний лад і право України після перемоги Лютневої демократичної революції (лютий — жовтень 1917 р.)

§ 1. Перемога Лютневої революції та початок суспільно-політичних перетворень.....	383
§ 2. Утворення Української Центральної Ради та її діяльність.....	386
Контрольні питання.....	393

Розділ 11

Українська національна державність (листопад 1917 р. – 1920 р.)

§ 1. Державний лад і право Української Народної Республіки періоду Центральної Ради.....	394
§ 2. Державний лад і право Української держави гетьмана Скоропадського.....	408
§ 3. Державний лад і право Української Народної Республіки періоду Директорії.....	417
§ 4. Державний лад і право Західноукраїнської Народної Республіки.....	429
Контрольні питання.....	445

Розділ 12

Утворення Української Радянської Республіки. Державно-правове будівництво в УСРР у 1919–1920 рр.

§ 1. Утворення Української Радянської Республіки і початок державно-правового будівництва.....	446
§ 2. Державно-правове будівництво в УСРР у 1919–1920 рр.....	450
§ 3. Формування основ радянського права у 1919–1920 рр.....	455
Контрольні питання.....	460

Розділ 13
Держава і право України
в умовах нової економічної політики (1921–1929 рр.)

§ 1. Становище України на початку 20-х рр. Нова економічна політика та її законодавче оформлення.....	461
§ 2. Правове становище населення України.....	467
§ 3. Державний лад.....	474
§ 4. Основні риси права.....	483
Контрольні питання.....	503

Розділ 14
Держава і право України
в період тоталітарно-репресивного режиму
(1929–1941 рр.)

§ 1. Зміни в суспільно-економічному та політичному ладі.....	504
§ 2. Зміни в державному ладі України в першій половині 1930-х рр. Подальший процес формування адміністративно-командної системи.....	506
§ 3. Конституція УРСР 1937 р.	515
§ 4. Перебудова державних органів УРСР на основі Конституції 1937 р.....	518
§ 5. Державність Західної України в 20–30-х рр. Приєднання західноукраїнських земель до складу УРСР.....	521
§ 6. Основні риси права.....	526
Контрольні питання.....	543

Розділ 15
Держава і право України
в роки Великої Вітчизняної війни
(1941–1945 рр.)

§ 1. Зміни в державному механізмі України.....	545
§ 2. Спроба відродження української державності. Радянський та національний рухи опору.....	554
§ 3. Зміни у праві.....	560
Контрольні питання.....	567

Розділ 16
Держава і право України
у перше повоєнне десятиліття

§ 1. Соціально-економічний лад.....	568
§ 2. Державний лад.....	574
§ 3. Основні риси права.....	577
Контрольні питання.....	587

Розділ 17

Держава і право України в період десталінізації (друга половина 1950-х — перша половина 1960-х рр.)

§ 1. Демократизація суспільного ладу	588
§ 2. Державний лад	590
§ 3. Основні риси права	593
Контрольні питання	598

Розділ 18

Держава і право України в період уповільнення темпів суспільного розвитку і застою (середина 1960-х — середина 1980-х рр.)

§ 1. Командно-адміністративна система управління та її негативний вплив на суспільно-політичне життя	599
§ 2. Правовий статус УРСР як союзної республіки	604
§ 3. Державний апарат	606
§ 4. Право	618
Контрольні питання	633

Розділ 19

Держава і право України в період перебудови (1985–1991 рр.)

§ 1. Зміни у статусі УРСР як союзної республіки	634
§ 2. Реформа державного апарату	641
§ 3. Зміни в законодавстві	647
Контрольні питання	653

Розділ 20

Проголошення і розбудова незалежної демократичної держави — України

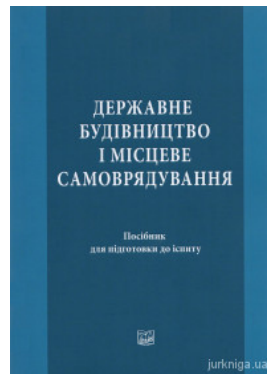
§ 1. Проголошення незалежності України	654
§ 2. Державно-правове будівництво в перші роки незалежності України (серпень 1991 р. — середина 1996 р.)	655
§ 3. Державно-правове будівництво на основі Конституції України 1996 р.	665
Контрольні питання	668
Висновки	674

Використані джерела	675
Предметний покажчик	695

Книги, які можуть вас зацікавити

**Цивільне право
України. Том 1.**
Навчальний посібник у
2 томах. Видання 2-ге
доповнене і
перероблене

**Державне будівництво
і місцеве
самоврядування:**
посібник для
підготовки до іспиту

[Перейти на сайт](#) →